

toca tocar

**Dibuixos des
de la ceguesa**

Dossier de premsa

Exposició temporal

**Del 15 de juny al 29
de setembre de 2019**

Organització i producció

Col·labora

md'A Museu d'Art
de Girona

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

 BISBAT
de GIRONA

 Diputació
de Girona

 ONCE

 IMPREMTA **AUBERT**

**Del 15 de juny al 29
de setembre de 2019
Comissariat: Genís Ibanco
Una producció de:
Museu d'Art de Girona
En col·laboració amb: ONCE
Lloc: Museu d'Art de Girona
Hora: 12:00 h
Inauguració: 15 de juny**

La primera impressió que vaig tenir, va ser d'incredulitat i sorpresa. Vaig pensar que com pot ser possible que una persona cega dibuixés. Després em va picar la curiositat, i el fet d'experimentar una sensació que no havia fet des que vaig perdre la vista. Al principi ho vaig trobar una mica esbojarrat, però a mesura que anava dibuixant, agafava confiança i seguretat.

Jordi Salido, participant del projecte

Com es pot dissenyar per a qui no pot veure-hi? Com pot el disseny gràfic, basat en una composició visual, arribar a les persones invidents? Com es troba el punt d'intercomunicació entre aquest col·lectiu i les persones vidents? L'exposició que es presenta neix d'aquestes reflexions i de la voluntat d'implicar-hi les persones invidents, així com de trobar-hi respostes.

Amb aquesta idea, es va dur a terme un taller de dibuix adaptat a persones cegues.

L'activitat, coorganitzada per l'ONCE i el Museu d'Art de Girona, va tenir lloc el 17 de gener de 2019 a la seu de l'ONCE a Girona i hi van participar 7 persones. El repte plantejat als participants era que dibuixessin diferents objectes de la vida quotidiana en els quals el disseny és present.

El procés i el resultat de l'experiència és el que la mostra vol posar en valor. Els dibuixos, que també es recullen en el catàleg de l'exposició, són el testimoni de la capacitat expressiva dels seus autors, però també d'una experiència enriquidora i socialitzadora que ara es vol compartir.

El projecte expositiu és fruit del treball de final dels estudis de grau en Disseny Gràfic de Genís Ibanco (ES-DAP, Escola Superior de Disseny i d'Arts Plàstiques de Catalunya, Olot). Aquest treball ha estat recentment reconegut amb un accèssit en els Premis Gaudeamus del Col·legi Oficial de Disseny Gràfic i ha estat premiat amb un Laus bronze per l'ADG-FAD.

Aquest projecte sorgeix d'una reflexió i un repte personal. El camp del disseny gràfic normalment es basa en els conceptes relatius a l'àmbit visual i la meua pregunta inicial que em va portar tractar un tema per gent invident va ser; Com podria dissenyar per gent que no pot veure? Arran d'aquesta pregunta, sorgeix aquest plantejament del projecte que s'acaba amb la ideació d'una exposició per gent amb ceguesa. L'eix principal d'aquesta exposició és el dibuix com a expressió per aquest col·lectiu.

Genís Ibanco, comissari

«La primera impressió que vaig tenir va ser d'incrèdilitat i sorpresa. Vaig pensar com podia ser possible que una persona cega dibuixés. Després, em va picar la curiositat el fet d'experimentar una sensació que no havia viscut des que vaig perdre la vista. Al principi ho vaig trobar una mica esbojarrat, però a mesura que anava dibuixant, anava agafant confiança i seguretat i m'agradava més. Ha estat una experiència molt agradable en la qual he hagut de posar tots els sentits i desenvolupar el sentit del tacte, cosa que ja he anat fent des que em vaig quedar cec. Ho considero una experiència enriquidora i molt relaxant. A més, és molt curiós quan, al final, toques un paper en relleu amb el dibuix que prèviament has fet sobre un suport de plastilina.»

Jordi Salido, participant del projecte

Taller de dibuix per a persones cegues 19 de gener de 2019 Seu de la ONCE a Girona

Toca tocar es basa en un taller de dibuix ofert amb la col·laboració d'ONCE Girona. L'activitat va tenir lloc el dia 17 de gener de 2019 a la seu de l'ONCE a Girona i hi van participar 7 dibuixants, tots ells afiliats a l'organització.

Participants:

David Abad, 36 anys, invident des del naixement.

Joan Claret, 51 anys, invident des dels 23 anys.

Lucía Durán, 50 anys, invident des dels 47 anys.

Isaac Padrós, 39 anys, invident des dels 35 anys.

Fran Rodríguez, 37 anys, invident des dels 7 anys.

Josep Ruiz, 62 anys, invident des dels 40 anys.

Jordi Salido, 43 anys, invident des dels 35 anys.

El taller es va dividir en dues sessions i es va fer un total de 80 il·lustracions, una selecció de les quals es presenta ara en l'exposició.

Desenvolupament:

Tots els participants disposaven d'una tauleta de plastilina emmarcada, un llapis i 10 objectes per explorar i dibuixar, seguint els passos següents:

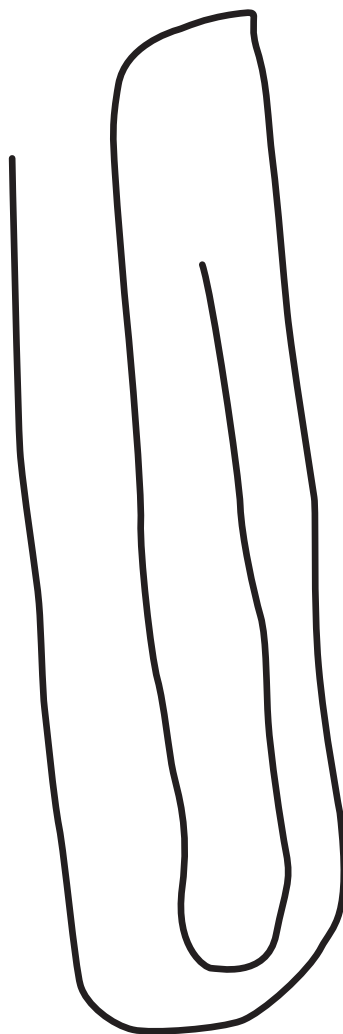
- **Tocar:** primer, exploraven l'objecte de mostra per poder entendre les seves formes i característiques.
- **Dibuixar:** utilitzant el llapis i aplicant pressió sobre la plastilina, dibuixaven un relleu que, alhora, es podia resseguir amb el dit per comprovar-lo, sempre dins del marc de referència que els servia d'orientació per fixar els límits de la composició.
- **Fotografiar:** acabada la il·lustració, es feia una fotografia del resultat.
- **Digitalització:** la fotografia es digitalitzava per a la seva reproducció.
- **Impressió:** amb una matriu, s'aplicava pressió sobre un paper per tal d'aconseguir un relleu que pogués ser percebut al tacte.

El disseny i presentació museogràfica de l'exposició ha esdevingut també un exercici d'aprenentatge mutu, entre els participants del curs, els dissenyadors i el mateix Museu d'Art, per conceptualitzar una exposició totalment accessible per a invidents, en la qual ells són els protagonistes i que, a més, posa en situació similar als visitants de la mostra, que poden assajar el dibuix a ulls clucs, o recórrer l'exposició a cegues.

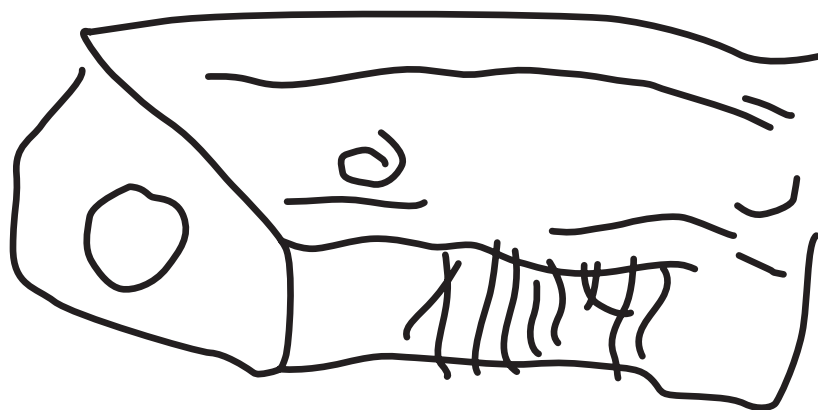
Així, les cartel·les s'han fet en braille. Cadascuna d'elles disposa d'un codi QR que permet escoltar un àudio amb les explicacions bé del comissari de l'exposició bé d'algun dels participants. L'espai expositiu s'ha adaptat amb guies encaminadores que permetin orientar en tot moment la circulació per la sala als visitants invidents.

Una exposició singular en la qual s'ha buscat assolir el màxim d'accessibilitat per a invidents, però també sensibilitzar els visitants i reflexionar sobre com hem de fer, des del museus, exposicions inclusives i accessibles.

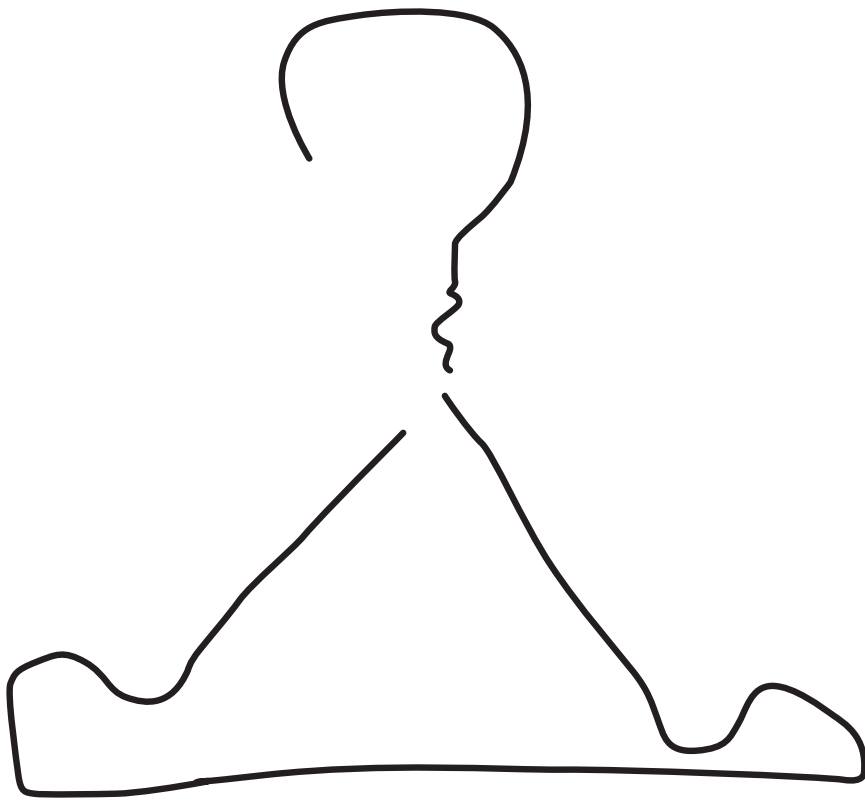
Els textos de paret són volgutament blancs, es confonen amb el propi color de la paret. Es tracta d'un exercici que pretén posar a prova els visitants vidents i que puguin empatitzar amb els diferents graus de problemàtiques de visió dels invidents.

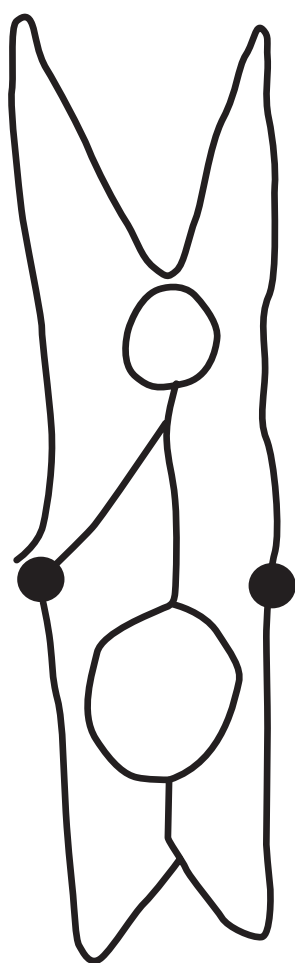
Clip dibuixat per Joan Claret, 51 anys, invident des dels 23 anys.

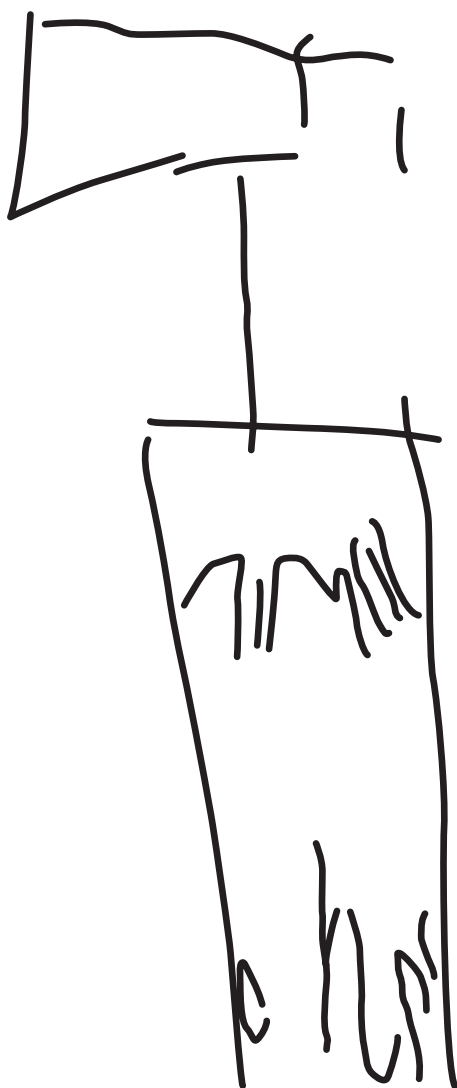
Bombeta dibuixada per Fran Rodríguez, 37 anys, invident des dels 7 anys.

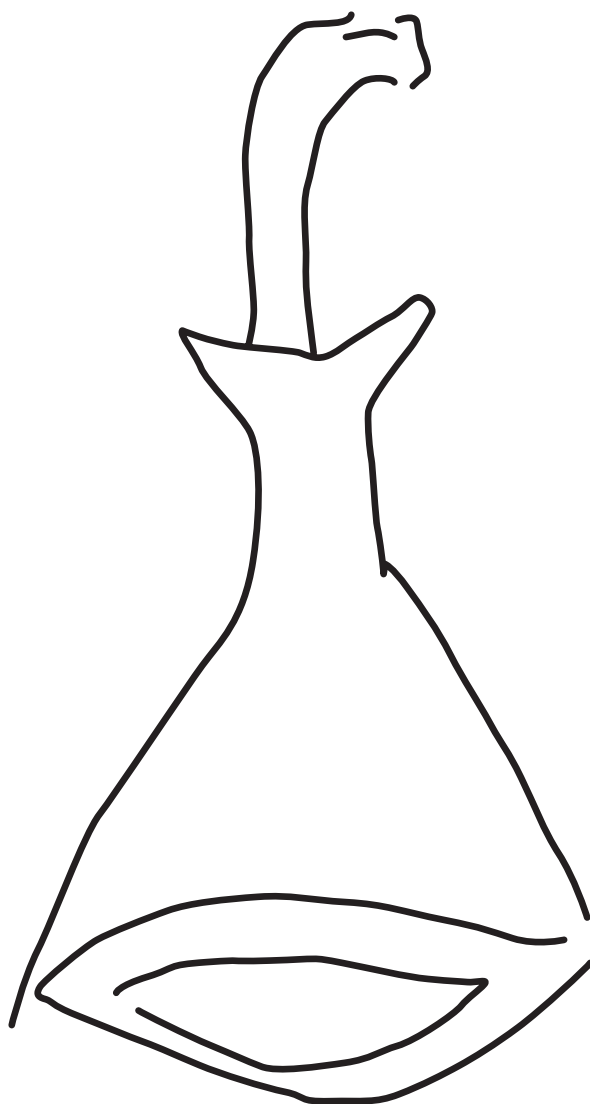
Penjador dibuixat per Jordi Salido, 43 anys, invident des dels 35 anys.

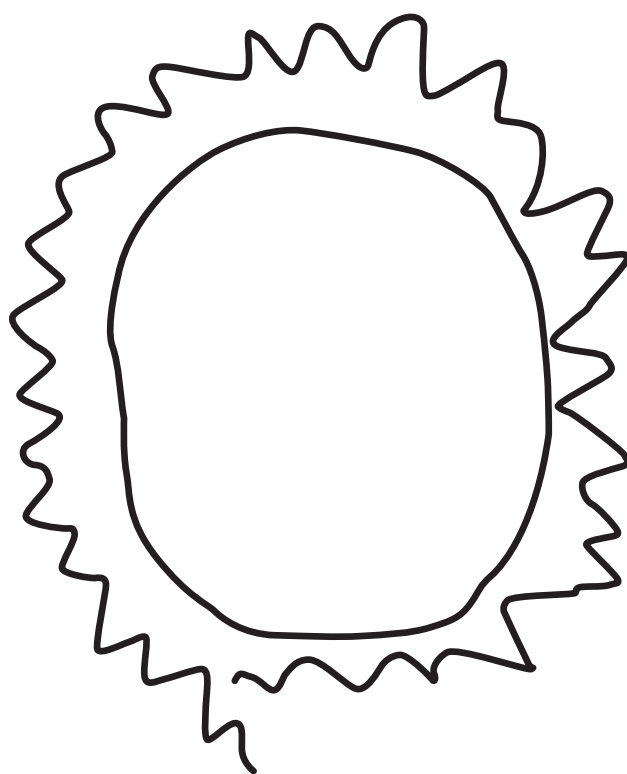
Agulla d'estendre dibuixada per l'Isaac Padrós, 39 anys, invident des dels 35 anys.

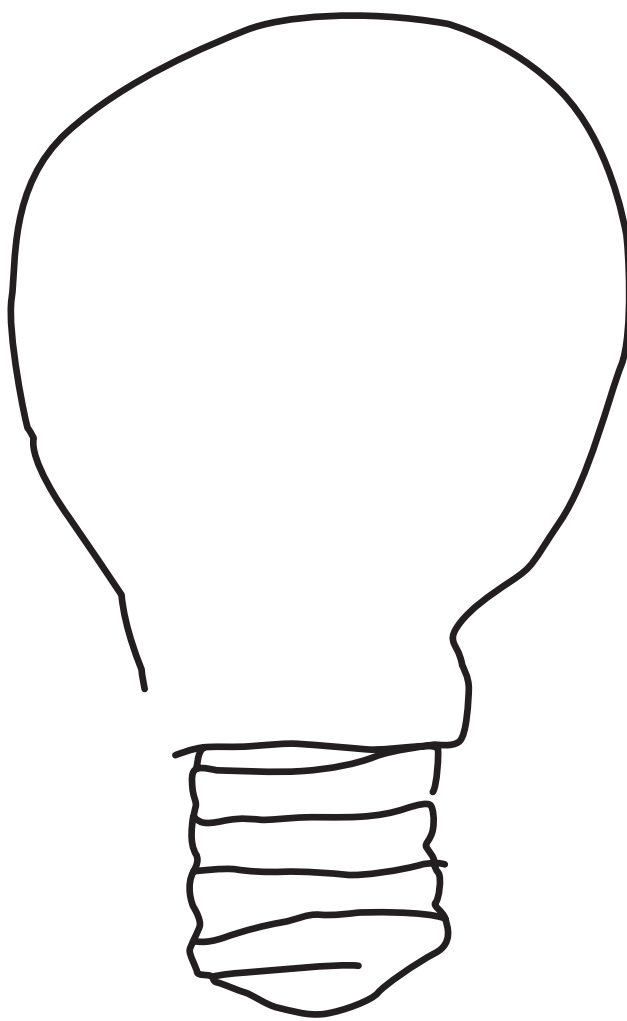
Bosseta de te dibuixada per David Abad, 36 anys, invident des del naixement anys.

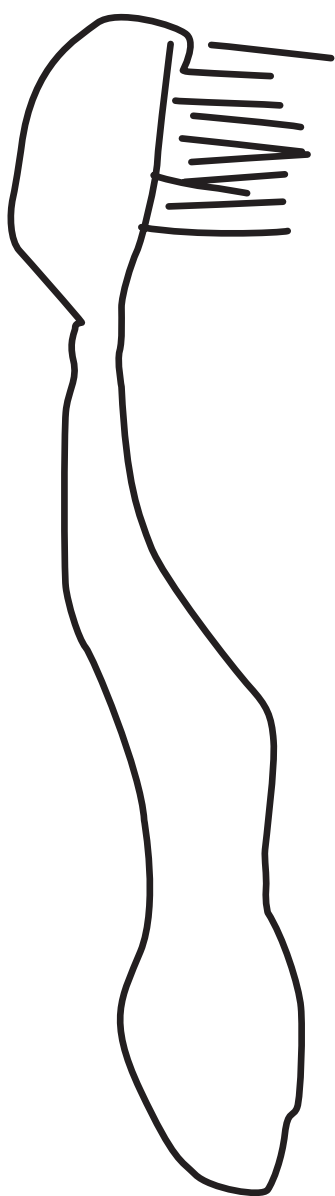
Setrill dibuixat per Fran Rodríguez, 37 anys, invident des dels 7 anys.

Tap corona dibuixat per Lucía Durán, 50 anys, invident des dels 47 anys.

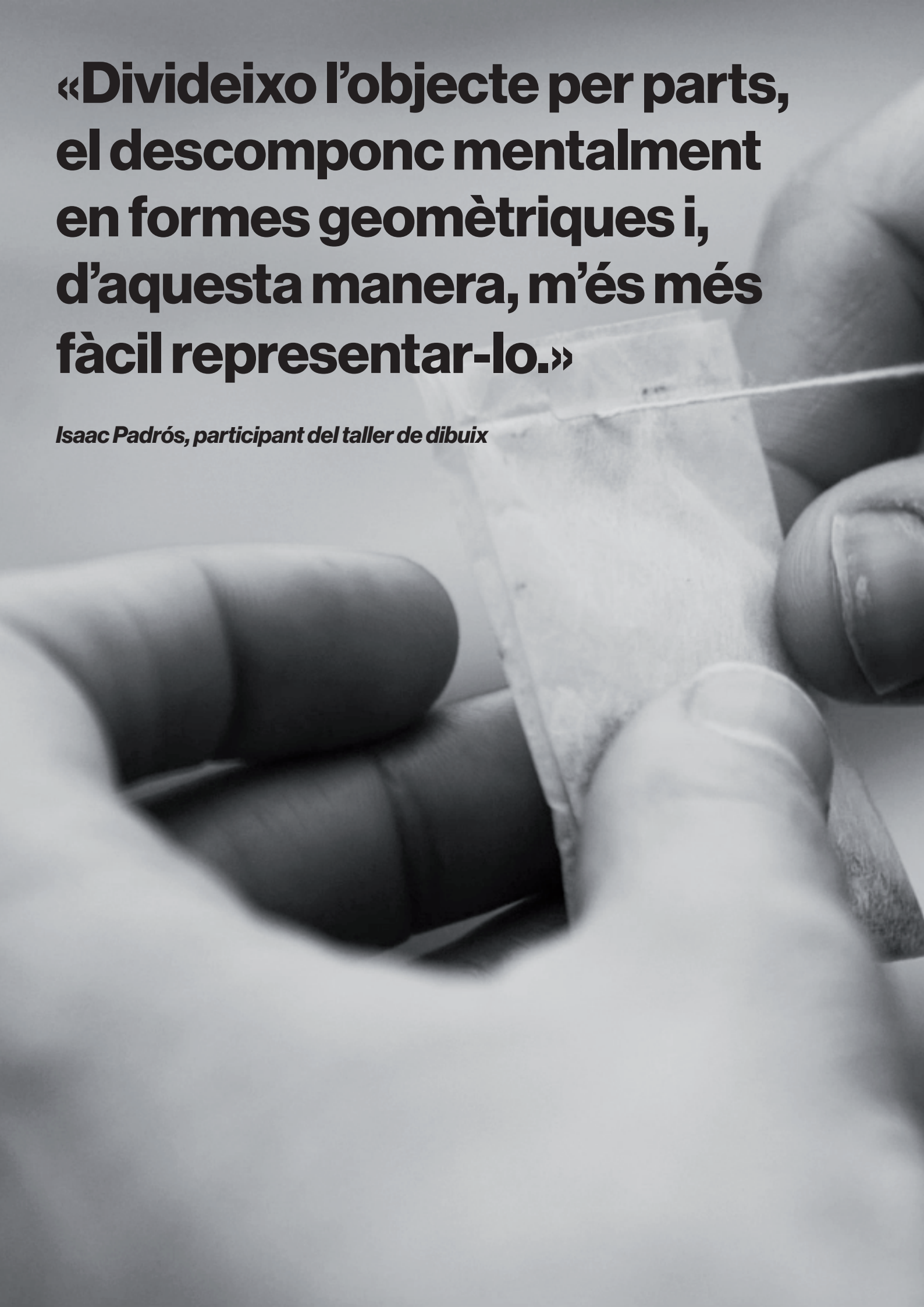
Bombeta dibuixada per Jordi Salido, 43 anys, invident des dels 35 anys.

Respall dibuixat per Josep Ruiz, 62 anys, invident des dels 40 anys.

**«Divideixo l'objecte per parts,
el descomponc mentalment
en formes geomètriques i,
d'aquesta manera, m'és més
fàcil representar-lo.»**

Isaac Padrós, participant del taller de dibuix

Taula d'experimentació

L'exposició proposa el visitant viure l'experiència de dibuixar a cegues: Tapa't els ulls, experimenta l'objecte amb el tacte, agafa el llapis, busca el marc de referència i comença a dibuixar...

Catàleg

El 17 de gener de 2019 el Museu d'Art de Girona i ONCE Girona van organitzar un taller de dibuix per a persones cegues. El Museu d'Art presenta ara una exposició, comissariada per Genís Ibanco, del 15 de juny al 29 de setembre de 2019, mostrant els resultats del taller. El catàleg recull una selecció dels dibuixos resultants.

Activitats complementàries

Dibuixant a ulls clucs

Dissabte 6 de juliol, a les 11.30 h

Una activitat pensada perquè els menuts de casa es converteixin en artista per un dia utilitzant únicament el sentit del tacte. Ens adonarem de la importància d'aquest sentit i de quantes sensacions es poden transmetre només tocant i dibuixant. Activitat adreçada a nens i nenes de 6 a 12 anys acompanyats d'una persona adulta.

- **Deixa't guiar**

Visita guiada a l'exposició

A càrrec de Jordi Salido i Genís Ibanco

Dissabte 7 de setembre, a les 11.30 h

L'exposició "Toca tocar. Dibuixos des de la ceguesa" proposa invertir el paper tradicional de l'artista i donar visibilitat a un col·lectiu sovint apartat dels circuits convencionals de l'art: les persones invidents. En aquesta ocasió, seran ells els que ens guiaran i Jordi Salido conduirà aquesta visita guiada per l'espai expositiu per parlar-nos de la seva experiència amb el dibuix, obrint noves fronteres i noves maneres de concebre, veure i mirar.

- **Descàrrega de materials de premsa:**

Enllaç per a la descàrrega de materials de premsa: <http://bit.ly/TocaTocar>

- **Més informació:**

Àngels Miralles

Prensa i comunicació Museu d'Art de Girona

comunicaciomag@gencat.cat Tel. 972 20 38 34

654 93 53 15

Crèdits de l'exposició

• **Producció i organització:** Museu d'Art de Girona (Agència Catalana del Patrimoni Cultural)

• **Amb la col·laboració de:**
ONCE

• **Idea i comissariat:**
Genís Ibanco

• **Dibuixants:**
David Abad, Joan Claret, Lucía Durán, Isaac Padrós, Fran Rodríguez, Josep Ruiz i Jordi Salido

• **Coordinació:** Carme Martinell i Cristina Ribot

• **Suport tècnic:** Aurèlia Carbonell i Antoni Monturiol

• **Disseny gràfic:** Genís Ibanco

• **Disseny espai expositiu:** Espai Androna

• **Muntatge:**
Ignasi Arévalo, Genís Ibanco, Espai Androna, 3G Pintors, Fusteria Creixans i Vidcus

• **Audiovisuals:**
Plei Audiovisuals

• **Assessorament lingüístic i traduccions:**
Link Traduccions

• **Traduccions al Braille:**
ONCE

• **Agraïments:**

Pere Alvaro, Sílvia Armengol, Gerard Coronel, Escola Superior de Disseny d'Olot, Genís Ibanco, ONCE - SBO, ONCE Girona, Zaida Picart, Marta Rabassedas i MUSEU D'ART DE GIRONA

• **Direcció:** Carme Clusellas

• **Equip tècnic:**
Aurèlia Carbonell, Carme Martinell, Antoni Monturiol i Cristina Ribot

• **Administració:**
Adriana Cle, Dori Mesa, Mar Ribot, Georgina Rodríguez

Manteniment:
Ignasi Arévalo

Difusió i comunicació:
Àngels Miralles, Gestió i comunicació cultural

Activitats:
Educart, La Mosca (Marta Grassot)

Servei Educatiu:
Educart (Montse Vinardell)

Servei d'atenció al públic:
Teresa Herms, Pilar Ramírez i Pere Romans

Organització i producció

Col·labora